

بعضی از حاضرین طوری دیانت و عبادت را مورد تمسخر قرار داده بودند که بیدین ترین مسیحیها چنین کاری را نمیکند شعائر اسلامی در طبقات تحصیل کرده بکلی از میان رفته است قطع نظر از بعضی دروس مذهبی که در سنوات اولیه تحصیل تدریس میشود و دروسی که راجع بظواهر عبادات است و کمی حکمت الهی اسلام در مدارس عمومی بکار نمیرود حتی تاریخ اسلام تدریس نمیشود در صورتیکه تاریخ ترك و تاریخ اروپا را کاملاً بشاگردان می آموزند .

باین ترتیب امور اخلاقی را از مسائل مذهبی جدا کرده اند فن تعلیم عده زیادی از مردمان درجه اول را بخود مشغول داشته و این عده یکی از مایه های امید ترکیه محسوب میشود پروگرام جدید ترکیه هنوز درست براه نیافتاده است مملکت از اوان جنگ تا کنون مصائب عدیده دیده و لذا وسائل پیشرفت آن محدود است ولی بعد از ده بیست سال تعلیم و تربیت عمومی عملی میشود.

لی ورومان - لیه
 سید علی - شایگان شیرازی

دارالفنون اسلامبول

فاکولته ادبیات

عده مدرسین ۲۲ ، معلمین ۳ ، عده مامورین و منشیها ۱۱ ،
 مستخدم ۹ ، بودجه ۸۵۹۱۸ لیره . از این مبلغ ۵۰۰۰ لیره برای
 لابراتوار تخصیص داده شده .

کرسیهائیکه در شعبه ادبیات موجود است: تاریخ ادبیات ترك ، تاریخ ادبیات غرب ، تاریخ ادبیات ایران ، تاریخ ادبیات عرب ، شرح متون - تاریخ لسانیات ترك - تاریخ صنایع مستظرفه اسلام و ترك ، کرسیهائیکه در شعبه فلسفه موجود است - مابعد الطبیعه ، تربیت و بدیعیات - تاریخ فلسفه - فلسفه اسلام - پسیکولوژی - سوسیولوژی اخلاق - منطق - اطفالیات (پدولوژی) تاریخ و فلسفه ادیان کرسیهائیکه در شعبه جغرافیا موجود است - جغرافیای طبیعی جغرافیای وضعی - جغرافیای ممالک ترك و اسلام .

کرسیهائیکه در شعبه تاریخ موجود است - تاریخ ترکیه - تاریخ قرون وسطی - تاریخ مناسبات اروپا با ترکیه - تاریخ اقوام قدیم شرق - تاریخ روم و یونان قدیم - تاریخ اسلام - تاریخ قرون جدیده تاریخ عصر حاضر - تاریخ ترك .

فاکولته الهیات

عده مدرسین ۷ ، معلمین ۵ ، مأمورین و منشیها ۵ - مستخدم ۵ ، بودجه ۲۱۶۵۱ لیره .

کرسیهائیکه در این فاکولته موجود است :

تفسیر و تاریخ تفسیر - حدیث و تاریخ حدیث - دیانت اسلامی و تاریخ آن - تاریخ فقه - تاریخ کلام - تاریخ تصوف - تاریخ دیانت ترك - روحيات اجتماعی - تاریخ فلسفه - تاریخ فلسفه اسلام روحيات - اجتماعیات (سوسیولوژی) - اخلاق - مابعد الطبیعه - منطق - عربی ، فرانسه ، فارسی ، انگلیسی ، آلمانی .

فاکولتہ حقوق

مدرس ۲۳ - معلم ۳ - ہیئت اداری ۷ مستخدمین ۴ - بودجه ۵۲۸۶۱ لیرہ .

کرسیها : احکام اراضی و اوقاف - حقوق مدنی اروپا - حقوق مدنی - اصول فقہ - حقوق عمومی - حقوق عمومی دول - حقوق خصوصی دول - حقوق اساسی - حقوق رماء و مقایسه قوانین مدنی - حقوق اداری و حقوق اداره با مقایسه - علم مالی و قوانین آن - طب عدلی حقوق جزا - اصول محاکمات جزائی - حقوق تجارت بری - حقوق تجارت دریائی - احصائیه جزائی و اقتصاد ملی - تریخ اقتصاد و مسالک اقتصادی ، اقتصاد نظری ، اجتماعی ، و زراعتی - تطبیقات حقوقی و تجارتی - تطبیقات جزائی - اصول محاکمات حقوقی -

فاکولتہ طب دارالفنون اسلامبول مشتمل بر مؤسسات ذیل است
مدرسه طب ، مدرسه دوا سازی ، مدرسه دندانسازی و مدرسه قابلگی -
مجموع محصلین طب ۱۰۵۴ است

مدرسین ۲۲ ، معلمین ۱۲ ، معاون معلم ۵ ، ہیئت اداری ۳۵
مستخدمین ۶۷ ، بودجه ۱۷۱۰۹۲ ، تهیه کنندہ درس ۱۰ ،
آسیستان ۴۶

کرسیهائیکہ در مدرسه طب موجود است : پارازیتولوژی -
فیزیکی طبی - شیمی طبی - فیزیولوژی - باکتریولوژی - حفظ -
الصحة - انساج - تشریح - قانون طب - تشریح مرض - امراض
داخلی - امراض ولادی - امراض چشم - امراض جلدی و فراگی -
امراض عقلی داخلی - امراض نسائی - امراض قابلگی - مفردات

طب و فن تداوی - امراض خارجی - امراض کدوش و حنجره -
 امراض مجاری بول - امراض اطفال - امراض عصبی - امراض عمومی -
 امراض ممالک حاره - عملیات جراحی و جراحی فنی - رونتگولوژی -
 تاریخ طب و ده انتولوژی - بواریکولتور -

کرسیهای مدرسه دوا سازی: فیزیک - گیاه شناسی - حیوان
 شناسی - شیمی غیر آلی - شیمی وضعی - فن اسپنچبیری - شیمی آلی
 و نه کرسی دیگر

کرسیهای مدرسه دندانسازی: ۱۶ کرسی

فراگولمه فنون

مدرسین ۱۹ ، معلمین ۳ ، معاون ۲ ، هیئت اداری و مستخدم ۳۱ ،
 حقوق یکساله معلمین و اجزاء ۹۷۵۰۰

کرسیهای شعبه علوم ریاضی - (۶) تحلیل ریاضی ، هندسه عالی
 مکانیک ریاضی - تحلیل عالی - هیئت ، حساب احتمالات ، فیزیک ریاضی
 تقسیم راضی ، توپوگرافی ، تحلیل ریاضی - نظریه اعداد ، جبر
 عالی ، حساب عالی و تفاضلی ،

شعبه علوم فیزیکی و شیمیائی (۱) ریاضیات عمومی ، فیزیک ،
 فیزیک عمومی ، شیمی عمومی ، فیزیک ، علم معادن

(۲) شیمی ، فیزیک ، الکتروشیمی معدنیات و فیزیک تجربی
 جغرافیای طبیعی ، الکترونیک مه ته نورلوژی ، و ژئو فیزیک ،

شعبه شیمی - (۱) شیمی غیر آلی ، شیمی تحلیلی ، شیمی آلی
 شیمی صنعتی ، عضوی ، شیمی غیر صنعتی عضوی ، شیمی حیوانی ،

فیزیک و الکترونیک و شیمی ، جستجوی سموم ،

(ب) ریاضیات عمومی ، فیزیک ، معدنیات ، صنوبر و مستحاضات
تطبیقات مکانیکی ، الکترونیک و تکنیک کنفرانس راجع بشعب مختلفه شیمی
و دروس آزاد .

شعبه P. C. N. فیزیک ، شیمی ، طبیعیات - شیمی عمومی ،
نباتات ، حیوانات و فیزیک .

آلات و ادواتیکه در فاکولته فن دارالفنون اسلامبول موجود است

آلات و ادوات تدریس کتاب

۲۵	۲۰۵	فیزیک
۱۲۰	۲۹۶	فیزبولوژی و تشریح
۱۰۲	۱۹۴	معرفة الارض و معادن
۱۳۵۱	۵۲۹۹	حیوانات و موزه و لابراتوار
۳۲۷		اجزاء مختلفه
۲۰۱	۲۶۱۴	نباتات
۱۸۴	۱۱۸۱	شیمی غیرعضوی صنعتی و حیاتی
۴۱۲	۲۱۷۵	شیمی عضوی
۲۳۹۵	۱۱۹۶۴	مجموع
		اجزاء مختلفه

بعلاوه دارالمعلمین عالی بچهارشعبه اساسی منقسم میشود .

و نیز مدارس تجارت ، مهندسی ، صنایع مستظرفه ، سیاسی ، فلاحت ،
مدارس عالیہ هستند ،

* (احصائیه) *

باغچه اطفال

باغچه اطفال	عده شاگردان
۸۵	۸۵۴۰

مدارس ابتدائی

ذکور	اناث	مدارس ابتدائی	
عده مدارس	عده شاگردان	عده مدارس	عده شاگردان
۴۹۲۳	۲۶۵۱۳۸	۶۴۷	۷۰۶۶۰

مدارس ابتدائی شبانه روزی

عده مدارس	شاگردان
۱۹	۱۵۰۲

مدارس ایتام مجانی شبانه روزی

ذکور	اناث	مدارس ایتام مجانی شبانه روزی	
عده مدارس	شاگردان	عده مدارس	شاگردان
۱۴	۴۱۰۵	۳	۹۵۳

دارالمعلمین ابتدائی مجانی شبانه روزی

برای معلمین	برای معلمات	دارالمعلمین ابتدائی مجانی شبانه روزی	
عده مدارس	شاگردان	عده مدارس	شاگردان
۱۵	۳۶۲۹	۹	۲۹۹۴

مدارس اختصاصی و حرفه

ذکور	اناث	مدارس اختصاصی و حرفه	
عده مدارس	شاگردان	عده مدارس	شاگردان
۲	۱۱۱	۵	۸۷۰

(مدارس واعظین در مساجد و پیش نمازها)

شاگردان	عده مدارس
۱۴۴۲	۲۵

(مدارس متوسطه)

اناث		ذکور	
شاگردان	عده مدارس	شاگردان	عده مدارس
۱۵۴۷	۸	۱۱۴۲۹	۵۶

لیسه

اناث		ذکور	
شاگردان	عده مدارس	شاگردان	عده مدارس
۱۲۴۲	۴	۵۶۸۴	۶۵

(مدارس عالیہ - غیر از دارالفنون)

محصلات	محصلین	عده
۳۴۱	۲۴۹۶	۱۰

پرویش گاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پتال جامع علوم انسانی موزہ

مستخدم	مأمور	مدیر	عده موزہها
۸۲	۱۱۲	۹	۹

(کتابخانہ ها)

مدیر کتابخانہ
۵۷

کتابخانہ های دولتی
۵۳

(ترجمہ احمد امین)